

Zināšanu pārnese un jaunu graudaugu produktu izstrāde.

19-00-A01620-000068

Projekta norises laiks: 2020. gada 1. maijs – 2021. gada 30. decembris

Noslēguma pārskats.

Latvijā, tāpat kā visā Eiropā, pieaug vietējo izejvielu loma pārtikas produktu ražošanā, īpaši neatkarība proteīna ieguvē. Jaunās patēriņa tendences ir: augoša interese par augu proteīna izmantošanu uzturā; atteikšanās no kviešu miltiem produktos augstā lipekļa satura dēļ; izvēle lietot uzturā produktus ar paaugstinātu diētisko šķiedrvielu saturu. Lauksaimnieki mērķtiecīgāk pievēršas graudu audzēšanas dažādošanai – griķu, pārtikas miežu, t.sk., jaunu augstvērtīgu kailgraudu miežu šķirņu audzēšanai, tādēļ nepieciešamas zināšanas par Latvijas apstākļiem piemērotākajām šķirnēm, to raksturojumu un graudu sastāvu.

Kailgraudu miežu šķirņu salīdzinājums liecina, ka Latvijas apstākļos pārtikas ražošanai piemērotākā šķirne ir 'Kornelija', tā pārspēj 'Irbi' gan proteīna un šķīstošo šķiedrvielu (beta-glikāna) ziņā, gan agrinības un produktivitātes (2021) ziņā, turklāt tai ir rupji vienmērīga izmēra graudi, kas nozīmīgi grūbu ražošanā un augstāka ūdens saistīšanas spēja, kas paaugstina produkta iznākumu maizes, konditorejas u.c. produktu ražošanā.

Projekta dati liecina, ka perspektīvā līnija 'PR7445.3' pārspēja standartšķirni 'Irbe' gan ražas un tilpummasas, gan uzturvērtības (proteīns, tauki, β -glikāni, ciete, koppelni) un kopējo fenolu savienojumu rādītājos, tāpēc tā vērtējama kā diētiski augstvērtīgu izejvielu ieguves resurss un varētu būt piemērota pārtikas ražošanai bioloģiskajās saimniecībās. Nolemts uzsākt šīs līnijas reģistrācijas procesu.

Savukārt griķu šķirņu salīdzinājums liecina, ka Latvijas apstākļos pārtikas ražošanai piemērotākās šķirnes ir 'Aiva' un 'Nojas', jo šķirne 'Lileja' veidodo lielāku zaļo masu un ienākas daudz vēlāk, kas palielina risku to nenovākt rudens laikapstākļu dēļ.

Kailgraudu miežu un griķu potenciāls -vidējais ķīmiskais sastāvs atšķirīgos ražas gados

	Proteīns	Šķiedrvielas	Tauki	Ciete	Magnijs	Fosfors	Kalcijs	Kopējie fenoli
	%							mg/100g
	Kailgraudu mieži							
2020	12.1-16.8	3.3-5.5	2.1-2.9	58.3-63.7	0.10-0.13	4.0-7.1	0.03-0.04	207-231
2021	16.1-18.0	4.4-7.1	2.4-3.4	57.5-60.0	0.10-0.13	3.9-7.2	0.03-0.05	252-322
	Griķi							
2020	13.5-14.3	5.5-6.0	2.5-2.7	68.7-71.9	0.15-0.21	2.5-4.0	0.03-0.05	434-447
2021	16.9-17.6	4.2-4.3	2.5-2.8	68.5-69.9	0.14-0.16	2.7-3.5	0.04-0.05	369-410

Projekta laikā tika izstrādātas vadlīnijas griķu audzētājiem – [saite](#);

Vairāku produktu prototipi – ekstrudēti miežu, griķu, zirņu-miežu, zirņu-griķu – kas lieliski papildinās maltītes. Jaunie produkti atbilst mūsdienu tendencēm, tie ir ar augstu proteīna un šķiedrvielu saturu, samazinātu glutēna saturu, piemēroti vegāniem, cilvēkiem, kas izvēlas ēst veselīgi un dažādot uzturu.

Vadošais partneris: SIA MILZU!

Partneri - Agrolesursu un ekonomikas institūts; Z/S Pačūni

Kontakti: info@milzu.lv; tel.+371 27088881, Dēļu iela 4, Rīga, LV-1004, Latvija.